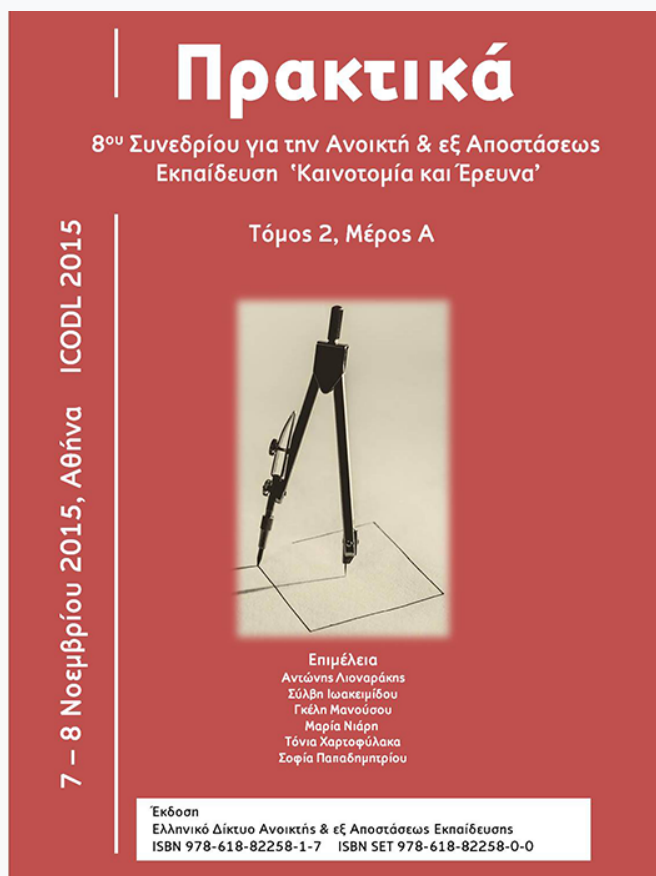

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 8, Αρ. 2Α (2015)

Καινοτομία & Έρευνα στην Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση & στις Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας

«Ποιος φοβάται το διαδίκτυο;» Μια
πλουραλιστική προσέγγιση της μάθησης με την
αξιοποίηση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια
εκπαίδευση

Γεώργιος Φιλιππούσης

doi: [10.12681/icodl.29](https://doi.org/10.12681/icodl.29)

«Ποιος φοβάται το διαδίκτυο;» Μια πλουραλιστική προσέγγιση της μάθησης με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

“Who is afraid of the Internet?” A pluralistic approach to learning using ICT in primary school

Γεώργιος Φιλippούσης
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκ/σης,
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης
filvisg@outlook.com

Abstract

In this study is a reflection of ICT integration effort in the educational process in ways and forms chosen by the participants, who are creators and highlight their work. Indicate the theoretical framework underlying, software which students of Primary School (5th-grade) have used. Moreover, describe the activities and the way of teaching. Still, there is an attempt of comparison between traditional teaching and new with ICT support and finally conclusions of all the action.

Key-words: *Advanced learning tools, creativity, interaction, collaboration, life skills, learning from anywhere and anytime*

Περίληψη

Στη συγκεκριμένη εργασία αποτυπώνεται η προσπάθεια ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία με τρόπους και μορφές που επιλέγουν οι συμμετέχοντες, οι οποίοι γίνονται δημιουργοί και αναδεικνύουν το έργο τους. Αναφέρεται το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται, τα λογισμικά τα οποία έχουν χρησιμοποιήσει και αξιοποιήσει οι μαθητές της Ε' Δημοτικού. Επιπλέον, γίνεται περιγραφή της δραστηριότητας και ο τρόπος διδασκαλίας. Ακόμα, γίνεται μια προσπάθεια σύγκρισης ανάμεσα στην παραδοσιακή διδασκαλία και τη νέα με την υποστήριξη των ΤΠΕ και τέλος συμπεράσματα όλης της δράσης.

Λέξεις-κλειδιά: *Προηγμένα μαθησιακά εργαλεία, δημιουργικότητα, αλληλεπίδραση, συνεργασία, δεξιότητες ζωής, μάθηση από οπουδήποτε και οποτεδήποτε*

Εισαγωγή

Η συγκεκριμένη δράση πραγματοποιήθηκε με όραμα τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας στο πλαίσιο των απαιτήσεων της σύγχρονης κοινωνίας και την ανάδειξη του ρόλου των ΤΠΕ ως γέφυρα ανάμεσα στην παραδοσιακή εκπαίδευση και τη νέα παιδαγωγική.

Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκαν μαθησιακές ευκαιρίες ώστε να λάβουν χώρα η συνεργασία, οι δεξιότητες κριτικής σκέψης και η δημιουργικότητα στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Αυτές οι δεξιότητες είναι σημαντικές για τους μαθητές της σύγχρονης εποχής και συχνά αποκαλούνται «δεξιότητες για τον 21ο αιώνα». Οι

μαθητές απαιτούν νέες δεξιότητες για να είναι σε θέση να προσαρμοστούν σε νέα δεδομένα και να μάθουν.

Η κοινωνία της πληροφορίας απαιτεί μια μετασχηματιστική παιδαγωγική για να καλύψει τις ανάγκες των μαθητών. Τα εκπαιδευτικά συστήματα πρέπει να ενσωματώσουν τέτοιες μαθησιακές διαδικασίες, στις οποίες οι μαθητές θα μαθαίνουν μέσα από την πράξη, θα βιώνουν και θα ανακαλύπτουν με τη βοήθεια του δασκάλου ως οδηγό και συνοδοιπόρο.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι η ενημέρωση και παρουσίαση θεμάτων σχετικών με την ασφάλεια του διαδικτύου με τρόπους, μορφές και εργαλεία που επιλέγουν οι μαθητές και οι μαθήτριες της Ε' Δημοτικού. Πιο συγκεκριμένα οι ίδιοι οι μαθητές γίνονται δημιουργοί ενός project που αφορά την ασφάλεια στο διαδίκτυο (Φιλιππούσης, 2013).

Η αξιοποίηση των προηγμένων μαθησιακών τεχνολογιών με παιδαγωγικούς και κοινωνικούς όρους που ενθαρρύνουν την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και συμβάλλουν στη δημιουργία συνεργατικών περιβαλλόντων μάθησης τόσο δια ζώσης όσο και από απόσταση είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα (Αναστασιάδης, 2006).

Η εξοικείωση των εκπαιδευτικών και μαθητών με τις ΤΠΕ, η αξιοποίηση των ηλεκτρονικών εργαλείων υπό παιδαγωγικές προϋποθέσεις, η οικοδόμηση της γνώσης από απόσταση μέσω συνεργατικών περιβαλλόντων, η καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των μαθητών για την ασφάλεια του διαδικτύου (Anastasiades, 2009, Αναστασιάδης, 2006), η καλλιέργεια και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων ζωής ώστε οι μαθητές μέσω της εκπαίδευσης να είναι ικανοί να διαχειρίζονται τα προβλήματα και ζητήματα της καθημερινότητας και ειδικότερα με την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, στο σεβασμό των άλλων, στην κατανόηση της εγκυρότητας της γνώσης μέσω της αναζήτησης, στη δημιουργία και θέσπιση κανόνων σε σχέση με τη χρησιμοποίηση του διαδικτύου είναι οι στόχοι της συγκεκριμένης δράσης (Parry, Νομικού, 2014).

Θεωρητικό Πλαίσιο

Η προτεινόμενη καινοτόμος δράση στηρίζεται σε μια πλουραλιστική προσέγγιση της μάθησης.

Ο γενικότερος σκοπός της προτεινόμενης διδακτικής παρέμβασης είναι η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση των μαθητών σε θέματα που σχετίζονται με την ασφαλή πλοήγηση του διαδικτύου, ένα θέμα το οποίο οι μαθητές, οι γονείς καθώς και οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν καθημερινά, μέσα από έρευνα, ανακάλυψη και δημιουργική σκέψη, ώστε να καλλιεργήσουν σημαντικές γνωστικές, κοινωνικές και τεχνολογικές δεξιότητες, δεξιότητες ζωής (Anastasiades, 2009 στο Φιλιππούσης, 2013).

Σημαντικό είναι επίσης, οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναλάβουν πρωτοβουλίες, να γίνουν υπεύθυνοι μέσα σε ένα κλίμα συνεργασίας, να λάβουν υποστήριξη και να καταφέρουν να αξιολογήσουν το έργο τους.

Έμφαση δίνεται στη διαθεματική προσέγγιση. Η διαθεματικότητα αποτελεί μια δράση η οποία μεταφέρει τις αρμοδιότητες διαμόρφωσης της μαθησιακής διαδικασίας από το σχολικό εγχειρίδιο στον εκπαιδευτικό (Χρυσάφιδης, 2009).

Γνωστικά αντικείμενα τα οποία εμπλέκονται είναι η Γλώσσα, η Πληροφορική, η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή.

Η εργασία ακολουθεί τη μέθοδο project όπου πολλοί παιδαγωγοί την ταυτίζουν με τη βιωματική μάθηση (Δεδούλη, 2001). Σύμφωνα με το Ματσαγγούρα (2002) και Χρυσάφιδη (2000) η απόδοση στην ελληνική γλώσσα είναι «Σχέδιο Εργασίας». Πρόκειται για μία διαδικασία μάθησης η οποία δε στηρίζεται σε αυστηρά πλαίσια και

διαδικασίες αλλά είναι ευέλικτη, εξελίσσεται ανάλογα με τις καταστάσεις και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων (Frey, 1986).

Έμφαση δίνεται στη συνεργατική μάθηση τόσο δια ζώσης όσο και εξ αποστάσεως, η οποία ωφελεί τους μαθητές/τριες ενισχύοντας την ακαδημαϊκή μάθηση αλλά και τις διαπροσωπικές σχέσεις (Swan, Shea, Dunne & Bennett, 1990). Ακόμα, μέσω της συνεργατικής μάθησης τα κίνητρα ισχυροποιούνται και ενθαρρύνονται οι μαθητές να εργαστούν για ένα κοινό σκοπό (Galton & Williamson, 1992).

Ως θεωρία μάθησης αξιοποιείται ο κοινωνικός εποικοδομισμός, ο οποίος δίνει έμφαση στο ρόλο των κοινωνικών συμμετεχόντων στη διαδικασία της μάθησης, τονίζοντας με έμφαση τη σημασία της συλλογικής μάθησης (Vygotsky, 1997).

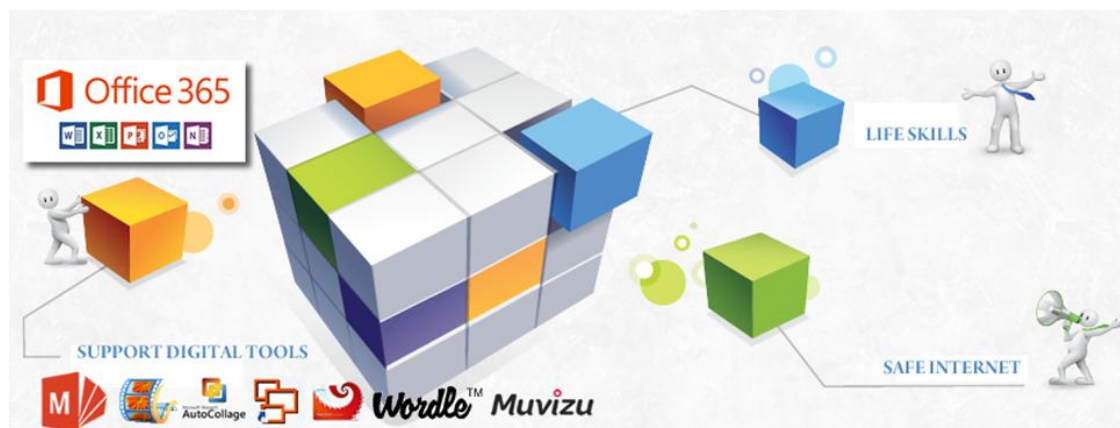
Σύμφωνα με αυτή τη θεωρητική προσέγγιση οι μαθητές ενεργοποιούνται, να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν και να λειτουργούν σε μια ευρετική πορεία μάθησης (Λιοναράκης, 2001). Είναι υπεύθυνος για το τι θέλει να μάθει και να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με το «πώς» (Μακράκης, 2000).

Για τις ανάγκες της δράσης αξιοποιήθηκε η πλατφόρμα Office 365 Academic ως υποστηρικτικό εργαλείο οικοδόμησης της γνώσης από απόσταση (Αναστασιάδης, 2007). Οι μαθητές συνεργάζονται ασύγχρονα τόσο μεταξύ τους όσο και με το δάσκαλο, ώστε να πραγματοποιήσουν συγκεκριμένες δραστηριότητες. Το Office 365, επιλέχθηκε γιατί υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης forum, videos, φωτογραφιών, διαμοιρασμό αρχείων, προφίλ μαθητών, προτάσεις ιστότοπων κ.ά (Φιλιππούσης, 2013). Επομένως δημιουργείται μία Ηλεκτρονική Κοινότητα Μάθησης. «Οι Ηλεκτρονικές Κοινότητες Μάθησης προσφέρουν ένα ευέλικτο τρόπο επικοινωνίας και συνεργατικής μάθησης. Τα άτομα αναπτύσσουν δράσεις, λύνουν προβλήματα που τους αφορούν, επιλέγουν την καλύτερη λύση και προσπαθούν να την εφαρμόσουν, μαθαίνουν μέσα από δραστηριότητες και όλα τα μέλη της κοινότητας έχουν ένα ρόλο να παίξουν στην ανάπτυξη της γνώσης» (Φιλιππούσης, 2012).

Όλες οι δραστηριότητες των μαθητών/τριών παρουσιάζονται μέσω e-φημερίδας, ηλεκτρονικής εφημερίδας, η οποία έχει δημιουργηθεί για τις ανάγκες της δράσης. Οι μαθητές και οι μαθήτριες είναι ενεργοί πολίτες και παρουσιάζουν τη δράση τους στη διεύθυνση: <http://www.digitalclass.filvis.net/>.

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική δράση στηρίζεται στους παρακάτω άξονες (Σχήμα 1).

Άξονες: LIFE SKILLS, SAFER INTERNET, SUPPORT DIGITAL TOOLS

Σχήμα1

Γίνεται προσπάθεια να εμπλακούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στο υπό διαπραγμάτευση θέμα με τρόπο καινοτόμο, διαφορετικό, καθιστώντας την εκπαιδευτική διαδικασία μη τυποποιημένη και αποτελεσματική. Δημιουργείται ένα

μοντέλο όπου εμπλέκονται μεθοδολογίες και εργαλεία προς όφελος της μαθησιακής διαδικασίας. Το μοντέλο παρουσιάζεται παρακάτω (Σχήμα 2)

Σύμφωνα με το Σχήμα 1 αναπτύσσονται «Δεξιότητες Ζωής» που έχουν σχέση με τον επηρεασμό της ζωής του ανθρώπου από διάφορες καταστάσεις, από την επικαιρότητα, από θέματα που μπορούν να επηρεάσουν τους ανθρώπους σε προσωπικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο, το σεβασμό, τη διαφορετικότητα, δεξιότητες οι οποίες περιλαμβάνονται στο θέμα το οποίο διαπραγματεύονται οι μαθητές, την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο.

Όλη η δράση υποστηρίζεται από ψηφιακά εργαλεία (λογισμικά) με βασικό εργαλείο το Office 365 Academic για την έρευνα, οργάνωση, συζήτηση, συντονισμό αλληλεπίδραση αλλά και δημιουργία μεταξύ των συμμετεχόντων. Επιπλέον, λογισμικά υποστηρίζουν την κατασκευή της γνώσης καθιστώντας τους μαθητές δημιουργούς ακολουθώντας την ταξινόμια του Bloom με τα συγκεκριμένα λογισμικά τα οποία ιδιαίτερα και καθένα από αυτά συνδέονται με: πρότερη γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, αξιολόγηση, δημιουργία (Anderson & Krathwohl, 2001, pp. 67-68).

Σχήμα2

Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του μοντέλου (Σχήμα2) είναι η συνεργασία και η δημιουργία. Μέσα σε ένα περιβάλλον αλληλεπίδρασης οι συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική δράση επικοινωνούν και συνεργάζονται υπό την καθοδήγηση και υποστήριξη του δασκάλου.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση είναι ενδιαφέρουσα για τον εκπαιδευτικό χώρο καθώς μπορεί να υλοποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη παιδαγωγικές, τεχνολογικές αλλά και οικονομικές προϋποθέσεις.

Με τη συγκεκριμένη μεθοδολογία γίνεται προσπάθεια απελευθέρωσης των δημιουργικών δυνάμεων τόσο των μαθητών όσο και του εκπαιδευτικού

εφαρμόζοντας νέους τρόπους και εναλλακτικές διδακτικές μεθόδους υποστηριζόμενες από προηγμένα μαθησιακά ψηφιακά εργαλεία.

«Σύμφωνα με τα παραπάνω (Σχήμα2) οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν να ολοκληρώσουν τη δράση τους μέσα σε ένα συνεργατικό περιβάλλον (συνεργασία δια ζώσης και εξ αποστάσεως), αξιοποιώντας τη μεθοδολογία του project, στηριζόμενοι στη θεωρία του κοινωνικού εποικοδομισμού, χρησιμοποιώντας προηγμένα τεχνολογικά εργαλεία ώστε να φτάσουν στο ανώτερο επίπεδο μάθησης που είναι η δημιουργία, να γίνουν δηλ. οι ίδιοι δημιουργοί ενός εκπαιδευτικού υλικού» (Φιλιπούσης, 2013).

Λογισμικά

Στην παρούσα εκπαιδευτική δράση αξιοποιήθηκαν από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό τα παρακάτω λογισμικά: Office 365 Academic (Πλατφόρμα αλληλεπίδρασης, συνεργασίας), Office Mix (Πρόσθετο του Power Point), Microsoft One Note (Δημιουργία Σημειωματάριου), Microsoft Power Point (Δημιουργία παρουσιάσεων), Microsoft Word (Επεξεργασία Κειμένου), Microsoft Autocollage (Δημιουργία αφισών), Microsoft DeepZoom (Δημιουργία διαδραστικών εικόνων υψηλής ανάλυσης), Microsoft Movie maker (Δημιουργία videos και podcast), Microsoft Bing (Μηχανή αναζήτησης), Wordle (Δημιουργία ετικετοσύννεφου), Cartoon Story Maker (Δημιουργία Comics), Muvizu (Δημιουργία 3D animation)

Περιγραφή Δραστηριότητας

Η εκπαιδευτική δράση πραγματοποιήθηκε μέσα σε ένα κλίμα συνεργασίας τόσο δια ζώσης όσο και εξ αποστάσεως. Η συνεργασία πραγματοποιήθηκε ανάμεσα σε μαθητές με μαθητές αλλά και μαθητές με δάσκαλο. Ο δάσκαλος είχε το ρόλο του συντονιστή, βοηθού, συμβούλου, συμμετέχοντας ο ίδιος στη διαδικασία της μάθησης. Πριν από τη συγκεκριμένη διαδικασία/εκπαιδευτική δράση προηγήθηκε ενημέρωση των μαθητών σχετικά με το υπό διαπραγμάτευση θέμα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι πραγματοποιήθηκαν διάφορα μαθήματα με ψηφιακά εργαλεία και ιδιαίτερα με το Office 365 Academic από την αρχή της σχολικής χρονιάς. Το συγκεκριμένο ψηφιακό εργαλείο, οι μαθητές το χρησιμοποιούν για όλα τα γνωστικά αντικείμενα και όχι μόνο για τη συγκεκριμένη δράση.

Εκπαιδευτικό Πλαίσιο

Το σύνολο των μαθητών είναι 25 και με βάση το προτεινόμενο μεθοδολογικό πλαίσιο σχεδιάζουν και υλοποιούν τη δράση τους.

Η τάξη έχει διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνει την ομαδοσυνεργατική μέθοδο. Μέσα στην τάξη επίσης βρίσκεται ένας υπολογιστής με βιντεοπροβολέα και σύνδεση στο διαδίκτυο για την παρουσίαση εργασιών ή για οποιαδήποτε άλλη εκπαιδευτική ανάγκη, καθώς και διαδραστικός πίνακας.

Επίσης, η δράση πραγματοποιείται και σε εργαστήριο πληροφορικής όπου πάλι οι μαθητές συνεργάζονται. Ο αριθμός των υπολογιστών είναι 15. Ακόμη, κάθε μαθητής έχει το δικό του προσωπικό υπολογιστή και σύνδεση στο διαδίκτυο στο σπίτι του ώστε να έχει τη δυνατότητα συνεργασίας εξ αποστάσεως με συγκεκριμένα ψηφιακά εργαλεία.

Χωρίζονται σε ομάδες και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να φέρει εις πέρας συγκεκριμένες δραστηριότητες. Η διαδικασία ξεκινάει μέσα στο πλαίσιο του “project”, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες έπειτα από καταγισμό ιδεών αποφασίζουν για το θέμα με το οποίο θα διαπραγματευτούν. Στη συνέχεια, πάλι με καταγισμό ιδεών αποφασίζουν και αναφέρουν τα περισσότερα προβλήματα που κατά

τη γνώμη τους υπάρχουν στη χρησιμοποίηση του διαδικτύου και τον τρόπο με τον οποίο θα συλλέξουν, θα οργανώσουν, θα επεξεργαστούν και θα παρουσιάσουν τις εργασίες τους. Αποφασίζουν ότι θα αξιοποιήσουν συγκεκριμένα λογισμικά και υπηρεσίες του διαδικτύου.

Δίνονται στους μαθητές δραστηριότητες, οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω, ώστε να γίνει η διαπραγμάτευση και επεξεργασία τους.

Ως προβληματισμός και εισαγωγή στο υπό διαπραγμάτευση θέμα είναι η ανάγνωση και παρουσίαση από μαθητές φυλλαδίων, ιστοσελίδων, βιβλίων.

Ως τίτλος του έργου δίδεται, έπειτα από καταιγισμό ιδεών και συζήτηση: «Ποιος φοβάται το διαδίκτυο;» και αποφασίζουν να αναρτήσουν σε συγκεκριμένη ιστοσελίδα τη δράση τους : www.digitalclass.filvis.net.

Ως σενάριο είναι η δημιουργία συλλόγου με την ονομασία «Ενεργοί Πολίτες» όπου μέσα από αυτό αναδεικνύουν τα προβλήματα που υπάρχουν και είναι ευαίσθητοποιημένοι.

Στη συνέχεια χωρίζονται σε ομάδες και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να ολοκληρώσει συγκεκριμένες δραστηριότητες για συγκεκριμένα θέματα με τον τρόπο που εκείνα επιθυμούν.

Επιπλέον, δημιουργείται και αξιοποιείται η πλατφόρμα Office 365 Academic, ώστε να οικοδομηθεί η γνώση και η συνεργασία από απόσταση.

Ακόμη, αξιοποιούνται πλήθος λογισμικών τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω.

Είναι χρήσιμο να υπογραμμισθεί ότι η διάρκεια της δράσης αυτής είναι 2 εβδομάδες και πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης.

Τα αποτελέσματα της πλουραλιστικής προσέγγισης

Είναι πραγματικότητα ότι οι μαθητές του 21ου αιώνα απαιτούν μία άλλη παιδαγωγική προσέγγιση, μία ισχυρή παιδαγωγική. Οι παραδοσιακές προσεγγίσεις έχουν οδηγήσει σε απόκλιση μεταξύ του τι διδάσκεται στους μαθητές και ποιες είναι οι ανάγκες της κοινωνίας. Χρειάζονται επομένως μαθητές που να σκέφτονται κριτικά και αναλυτικά για την επίλυση προβλημάτων. Η μάθηση με την υποστήριξη των ΤΠΕ επιτρέπει στους μαθητές να δημιουργούν, να είναι ανεξάρτητοι και να συνεργάζονται. Στη συγκεκριμένη δράση οι συμμετέχοντες (μαθητές και δάσκαλος) παίρνουν μέρος μαζί στη διαδικασία της μάθησης. Μαθαίνουν μαζί. Ο ρόλος του δασκάλου έχει μετατοπιστεί ως μεσολαβητή της όλης διαδικασίας, ως βοηθός και συντονιστής.

Οι μαθητές εμπλέκονται ενεργά στη διαδικασία της μάθησης μέσα από την έρευνα, τις ερωτήσεις και τον προβληματισμό. Η διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης γίνεται λιγότερο αφηρημένη αλλά πιο σχετική με τη ζωή του μαθητή.

Η χρήση των ΤΠΕ δημιουργεί συνεργασία, αλληλεπίδραση ανάμεσα στους μαθητές και το δάσκαλο, ανεξάρτητα από το πότε και πού βρίσκονται (Office 365 Academic) αντίθετα με την παραδοσιακή διδασκαλία όπου υπάρχει μόνο ένας χώρος και χρόνος (τάξη).

Επιπλέον, υπάρχει έντονο το στοιχείο της δημιουργίας, της δημιουργικότητας με τη βοήθεια διάφορων και διαφορετικών ψηφιακών εργαλείων σε αντίθεση με παλαιότερα όπου υπήρχε μόνο η συγκέντρωση πληροφοριών είτε από βιβλία είτε από το δάσκαλο.

Ακόμα, εμπλέκονται πολλά γνωστικά αντικείμενα με μεγαλύτερη ευκολία για την ανάδειξη και λύση ενός προβλήματος (διαθεματικότητα) σε αντίθεση την παραδοσιακή διδασκαλία. Η προσέγγιση της μάθησης γίνεται ολόπλευρα. Αντίθετα με την παραδοσιακή παιδαγωγική, οι ΤΠΕ αναγνωρίζουν πολλά διαφορετικά μονοπάτια της μάθησης από διαφορετικές πλευρές. Δεν εστιάζουν σε ένα μόνο τύπο διδασκαλίας.

Συμπέρασμα

Στη συγκεκριμένη δράση η μάθηση και διδασκαλία δε συγκεντρώνεται μόνο σε μία θεωρητική μέθοδο αλλά και σε πρακτικά ζητήματα. Υπάρχει έντονη αλληλεπίδραση και συνεργασία με τους μαθητές τόσο μέσα στην τάξη όσο και εξ αποστάσεως. Οι μαθητές ασχολούνται με το υπό διαπραγμάτευση θέμα όποτε θέλουν και από οποιοδήποτε μέρος. Ασχολούνται με πολλές δραστηριότητες και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες. Σημαντικό δε είναι ότι δεν καταπνίγεται η δημιουργικότητα. Αντίθετα, αναδεικνύουν τη δημιουργική τους διάθεση. Δε δίνει εντολές μόνο ο δάσκαλος αλλά όλοι μαζί συναποφασίζουν και ενεργούν. Τα κίνητρα είναι πολλαπλά και διαφορετικά. Υπάρχουν εξωτερικά κίνητρα αλλά και εσωτερικά κίνητρα, ώστε η μάθηση να γίνει ενδιαφέρουσα και αποτελεσματική.

Οι ΤΠΕ είναι ένας σημαντικός παράγοντας για τους μαθητές στην πορεία προς μια ενισχυμένη παιδαγωγική για τον 21ο αιώνα. Σύγχρονες παιδαγωγικές μέθοδοι, οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, οι νέες θεωρίες μάθησης περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη δράση. Πρόκειται για μία δράση που προέκυψε από την ανάγκη βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, της διδακτικής πράξης μέσα από ένα δυναμικό σχήμα και στην κατανόηση και αντιμετώπιση των προβλημάτων του διαδικτύου.

Η συμβολή της έγκειται σε ένα μαθησιακό περιβάλλον όπου οι συμμετέχοντες συνεργάζονται, δημιουργούν, επικοινωνούν, οργανώνουν, συλλέγουν, αξιοποιούν τις ΤΠΕ, παρουσιάζουν τις δράσεις μέσα από ένα μεθοδολογικό πλαίσιο που επιβάλει και ενεργοποιεί τη συμμετοχή και την αυτενέργεια των μαθητών (Φιλιππούσης 2012,2013).

Η συγκεκριμένη δράση έχει προστιθέμενη παιδαγωγική αξία, διότι δημιουργείται και αναπτύσσεται μία πλουραλιστική προσέγγιση της μάθησης όπου εμπλέκεται η πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία, η αλληλεπίδραση και η συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων καθώς και η οικοδόμηση της γνώσης από απόσταση με την υποστήριξη εργαλείων βασισμένων και όχι μόνο στο διαδίκτυο.

Διαμορφώνεται ένα παιδαγωγικό πλαίσιο όπου λαμβάνουν χώρα: Δημιουργικές δραστηριότητες, διαθεματικές δραστηριότητες, ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές γίνονται οι ίδιοι δημιουργοί του εκπαιδευτικού υλικού, εφαρμόζονται προηγμένα μαθησιακά εργαλεία για τη δημιουργία και την επικοινωνία, εξοικειώνονται με τις Τεχνολογίες Επικοινωνίας, προετοιμάζονται για τις προσκλήσεις, τις προσδοκίες της ζωής που έχει ένας μαθητής του 21ου αιώνα, καλλιεργούνται κοινωνικές δεξιότητες, ωφελούνται μαθησιακά, αναπτύσσουν δεξιότητες ζωής. Επιπλέον, γίνεται προσπάθεια ανοίγματος πέρα από το σχολικό μικρόκοσμο στην ευρύτερη κοινωνία παρουσιάζοντας τις δραστηριότητες μέσω διαδικτύου, επαναπροσδιορίζει την κοινωνική και πολιτική ευθύνη των συμμετεχόντων σε αυτή διαδικασία.

Η αξιοποίηση των ΤΠΕ προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα στους εκπαιδευτικούς όπως και στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν επαγγελματικά δίκτυα, πλατφόρμες μάθησης, συνεργατικά σχέδια εργασίας, να βρουν εκπαιδευτικό υλικό, να δημιουργήσουν και να οδηγήσουν το μαθητή σε μια ευχάριστη, δημιουργική και αποτελεσματική μάθηση.

Σημείωση: Όλη η δράση και οι δραστηριότητες βρίσκονται στη διεύθυνση
<http://www.digitalclass.filvis.net>

Βιβλιογραφία

- Anastasiades, P. (2009). *Interactive Videoconferencing and Collaborative Distance Learning for K-12 Students and Teachers: Theory and Practice* NY: Nova Science Publishers, Inc
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives: Complete edition*, New York : Longman.
- Frey, K.(1986). *Η μέθοδος project*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης
- Galton, M. & Williamson J. (1992). *Group Work in the Primary Classroom*. London: Routledge.
- Parry, C., Νομοκού, Μ. (2014). *Δεξιότητες ζωής. Διαμορφώνοντας ενεργούς πολίτες*. British Council- Life Skills
- Swan, K., Shea, P., Dunne, E., & Bennett, N. (1990). *Talking and Learning in Groups*. London: Macmillan.
- Vygotsky, L.S. (1997). *Νους στην κοινωνία: Η ανάπτυξη των ανώτερων ψυχολογικών Διαδικασιών*. Βοσνιάδου, Σ., (Επιμ.). Αθήνα: Gutenberg
- Αναστασιάδης, Π. (2006). Περιβάλλοντα Μάθησης στο Διαδίκτυο και Εκπαίδευση από Απόσταση. Στο Α. Λιοναράκης, επιμ., *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως - Στοιχεία θεωρίας και πράξης*. Αθήνα: Προπομπός
- Δεδούλη, Μ. (2001). Βιωματική μάθηση: Δυνατότητες αξιοποίησής της στην ευέλικτη ζώνη. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών θεμάτων, τεύχος 6, σελ. 145- 159, διαθέσιμ στο www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos6/deloudi.PDF*
- Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.), (2001). Τόμος Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μια ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο *Απόψεις και προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως*. Αθήνα: Προπομπός
- Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση: μια κοινωνικο-επικοινωνιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Η Διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρης
- Χρυσυφίδης, Κ. (2009). *Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης*. Αθήνα: Δίπτυχο
- Χρυσυφίδης, Κ. (2000). *Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg
- Φιλίππου, Γ. (2013). «Οι μαθητές δημιουργοί. Εξερεύνηση και παρουσίαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με καινοτόμους τρόπους, μορφές και εργαλεία» στο 7^ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση που οργανώθηκε από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, την Επιστημονική Εταιρεία «Ελληνικό Δίκτυο και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» και το Διεθνές Περιοδικό: OPEN EDUCATION – The Journal for Open & Distance Education & Educational Development, στην Αθήνα, από 8 έως 10 Νοεμβρίου 2013, με τίτλο «Μεθοδολογίες Μάθησης».
- Φιλίππου, Γ. (2012). Η Τηλεδιάσκεψη στο Δημοτικό Σχολείο: Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Επικοινωνιακής Διδακτικής Προσέγγισης με έμφαση στην Κοινωνική Παρουσία. Διδακτορική διατριβή